

З ДОСВІДУ НАЛАГОДЖЕННЯ ПАРТНЕРСТВА У РАМКАХ ПРОЕКТУ "ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ДІТЬМ ТА СІМ'ЯМ У ГРОМАДІ"

Одним із базових принципів соціальної роботи у громаді є принцип партнерства. Він має на меті залучення до соціальної роботи ресурсів і представників різних організацій, соціальних і професійних груп, які можуть сприяти вирішенню соціальних проблем місцевої громади.

Беручи це до уваги в ході реалізації проекту Християнського дитячого фонду під назвою "Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям у громаді", процес налагодження взаємодії між різними суб'єктами соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями у територіальній громаді став одним із базових компонентів проекту.

Виходячи з того, що Християнський дитячий фонд є всеукраїнською громадською організацією, котра працює в різних територіальних громадах, які є своєрідними експериментальними майданчиками для апробації певних напрямів діяльності, передбачених у межах проекту, робоча група проекту розробила модель налагодження партнерства у цих громадах, що складалася з кількох етапів. На першому етапі Християнський дитячий фонд як громадська організація налагоджував взаємодію з соціальними інституціями територіальної громади, які працюють в інтересах дітей, сімей та молоді. Це були, переважно, окремі відділи органів місцевого самоврядування (відділи освіти; у справах дітей та молоді) та центри соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді. На цьому етапі проходили робочі зустрічі, під час яких представники робочої групи проекту інформували працівників цих установ про послуги, які можуть бути надані в рамках проекту "Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям у громаді" спеціалістам, котрі здійснюють соціально-педагогічну роботу з дітьми та молоддю у цих громадах. Варто зазначити, що у більшості громад, де відбулися такі зустрічі, керівники організацій та установ охоче погодилися на співробітництво з Християнським дитячим фондом у рамках проекту. Були обговорені та узгоджені спільні дії між конкретними установами, організаціями та фондом, результатом чого стали усні та письмові угоди про співпрацю.

На другому етапі налагодження партнерства у територіальних громадах проводилося навчання практиків соціальної сфери на семінарах і тренінгах за модулями Християнського дитячого фонду: "Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями", "Сучасні підходи в сфері організації громадського здоров'я", "Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини та підвищення потенціалу громади", "Соціально-психологічна підтримка ВІЛ-інфікованих дітей та їхніх сімей у громаді", "Збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я підлітків та молоді: потенціал громади", "Форми організації дозвілля дітей та молоді", "Технології активізації громади". Обов'язковим компонентом цих тренінгів стало формування в учасників навичок розробки соціального проекту за

темою тренінгу з метою його впровадження у своїх громадах. Під час підготовки таких проектів учасники визначали коло потенційних партнерів, яке вони можуть залучити до реалізації цього проекту.

Крім того, члени робочої групи Християнського дитячого фонду організовували у місцевих громадах круглі столи, куди запрошували представників органів місцевої влади, різних соціальних служб, загальноосвітніх закладів, неурядових організацій з метою обговорення проблем у сфері соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у місцевих громадах і шляхів їх

вирішення на принципах міжвідомчої взаємодії.

На третьому етапі роботи щодо налагодження партнерства спеціалісти, які пройшли навчання на тренінгах, почали реалізовувати окремі проекти у своїх територіальних громадах, активно залучаючи до цього різні соціальні інституції та членів громади.

Технологію налагодження партнерства у рамках проекту "Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям у громаді" проілюструємо на прикладі територіальної громади м. Бердичева.

Після серії семінарів, організованих для спеціалістів соціальної сфери, які відбувалися щомісяця протягом 2004 року, до Християнського дитячого фонду звернулися представники Бердичівського міськвиконкому з проханням згуртувати людей, причетних до вирішення соціальних проблем громадян міста. Мешканці міста надіслали звернення з проханням допомоги налагодити взаємодію між соціальними інституціями міста.

На їхній запит восени 2005 року Ресурсний центр імені А. Муравйова-Апостола, який функціонує у рамках проекту, організував круглий стіл на тему "Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям у громаді: можливості громади Бердичева".

Мета даного круглого столу – актуалізація питання соціальної взаємодії у місті, виявлення найгостріших проблем громади цього міста.

У круглому столі взяли участь заступник голови міськвиконкому, представники місцевої соціальної служби для молоді, спеціалісти відділу сімейної та молодіжної політики, відділу освіти і науки Бердичівського міськвиконкому, соціальні педагоги та практичні психологи загальноосвітніх шкіл та інтернату для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, бібліотекарі, педагогічно-організатори клубів дозвілля дітей та підлітків, представники бізнесових структур і місцевих громадських організацій.

Під час круглого столу учасники створили карту міста із зазначенням усіх важливих соціальних установ, організацій, релігійних громад, які займаються розв'язанням проблем дітей, сім'ї та молоді. Також на цій карті учасники позначили проблемні ділянки у місті, зони підвищеного ризику для дітей, сім'ї та молоді. Наприкінці зустрічі її учасники зазначили, що найбільш значущим для мешканців міста, на їхню думку, є проблеми наркотичної та алкогольної залежності молоді, дитячої бездоглядності. Учасники висловили побажання створити ініціативну групу з активізації місцевої громади на вирішення зазначених проблем. До ініціативної групи ввійшли представники місцевої соціальної служби для молоді, спеціалісти відділу сімейної та молодіжної політики, відділу освіти і науки Бердичівського міськвиконкому, соціальні педагоги й практичні психологи загальноосвітніх шкіл та інтернату для дітей сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, педагогічно-організатори клубів дозвілля дітей та підлітків, представники бізнесових структур і місцевих громадських організацій.

Ініціативна група звернулася до спеціалістів Ресурсного центру з проханням про організаційно-методичний та консультаційний супровід їхньої діяльності. Було домовлено про наступний круглий стіл у м. Бердичев, який би надав можливість глибше проаналізувати проблеми громади міста.

Незабаром відбувся ще один круглий стіл, у ході якого учасники детальніше проаналізували проблеми місцевої громади та дійшли висновку про необхідність проведення опитування мешканців міста щодо проблем дітей, сім'ї та молоді.

Ми ваянні, що ви
 Нас усіх об'єднали.
 Дачи нам знання,
 В дружню групу збрали,
 Смейні групові наради
 Дуже нам в пригоді стали.
 Якість послуг ми підняли,
 Методи оцінки взнали.
 Оцінили ми потреби,
 Взнали, що громаді треба.
 І взялися ми за план
 Соціальних проектів, програм.
 Дачі пошуки пішли,
 Де ресурси нам знайти,
 Щоб усім усе це знати.
 Треба все презентувати.
 Активуємо громаду
 Доведемо все до ладу.
 Будемо здоров'я мати
 І в достатку розквітати.
 Бо коли здорове місто -
 Будемо всі здорові звісно.
 Хай нам Бог допомагає,
 Рісно всіх благословляє
 На співпрацю надіає.

Юлія Вознюк,
соціальний педагог
загальноосвітньої школи № 10
м.Бердичева,
член ініціативної групи

На наступному етапі ініціативна група провела опитування жителів міста, в якому взяли участь 150 осіб.

По тому були проведені дві робочі зустрічі ініціативної групи: перша присвячувалась обговоренню результатів анкетування і визначенню найбільш актуальних проблем для жителів міста, друга - розробці соціальних ініціатив, спрямованих на вирішення виявлених проблем (грудень 2004 р.). Доцільно зауважити, що протягом цих зустрічей до ініціативної групи приєдналося ще сім осіб.

У травні 2005 року пройшла зустріч ініціативної групи, на якій обговорювалися результати впровадження соціальних ініціатив. Слід зазначити, що за цей період учасникам удалося не лише виконати поставлені завдання, а й зробити спробу активувати власні громади. Так, активісти зустрічі добилися освітлення однієї з вулиць міста, яка не освітлювалася вже багато років. Також за підтримки мера міста було споруджено ігровий майданчик. У мікрорайоні "Червона гора" жителі ініціювали та провели власними силами роботу з облаштування під'їздів. Одна з учасниць стала ініціатором озеленення подвір'я кооперативних будинків за допомогою мешканців.

Найкращим партнером у діяльності ініціативної групи виявився мер Бердичева, який був учасником соціального діалогу щодо вирішення проблем громади міста.

Зараз у місті сформувалася команда, готова обговорювати і вирішувати проблеми, ухвалювати правильні рішення і продовжувати свою діяльність. Мабуть, не можна стверджувати, що громада змінилася докорінно, але учасники проекту зазначають: вони почали відчувати, що є частиною громади. Як показує досвід, подібні зміни - це тривалий процес, але головне у тому, що вони вже відбулися. Зокрема, створено активне "ядро" громади, що має досвід роботи з населенням. Зрушила з місця проблема організації вільного часу дітей, сім'ї та молоді - одна з найактуальніших у Бердичеві; учасники проекту отримали навички щодо залучення додаткових ресурсів, базуючись на принципі партнерства.

Як свідчить досвід реалізації проекту "Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям в громаді" в місті Бердичеві, залучення представників місцевої громади на засадах партнерської взаємодії до вирішення соціальних проблем є однією з умов ефективності соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями у громаді.